

Переважає більшість дослідників оцінюють рівень економічної безпеки в певний момент часу, або у кращому випадку порівнюють рівень безпеки продовж певного періоду часу оперуючи при цьому дискретними значеннями. Для забезпечення бажаного рівня економічної безпеки потрібно мати механізм накопичення впливу загроз як сукупності причинно-наслідкових зв'язків між подіями.

Відповідно, прийняття орієнтації на зазначений динамічний підхід до розуміння параметрів впливу факторів загроз на економічну безпеку діяльності підприємства та потреба одночасного урахування можливості залучення підприємств до інтеграційної взаємодії розширюють поле наукових досліджень та потребують врахування при формуванні механізмів захисту ВЕВС.

Література:

1. Гуцалюк О. М. Корпоративні механізми забезпечення економічної безпеки великомасштабних економіко-виробничих систем / О. М. Гуцалюк, В. А. Череватенко // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 6 (192). – С. 60–71.
2. Левченко О. М. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу регіонів в контексті формування інноваційно-інтегрованих структур / О. М. Левченко, О. В. Ткачук // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету : Економічні науки. – Кропивницький : ЦНТУ, 2017. – Вип. 31. – С. 28–38.
3. Локтионова Ю. А. Механизм обеспечения экономической безопасности предприятия / Ю. А. Локтионова // Социально-экономические явления и процессы. – 2013. – № 3 (49). – С. 93–99.

Гуцалюк О.М.

кандидат економічних наук, доцент,

Скібіцький О.С.

студент групи АГ-17-1

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМ ІНТЕГРАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОБ'ЄДНАНЬ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Важливою складовою процесів утворення раціональної структурної побудови, підтримки ефективного та сталого функціонування корпоративного інтеграційного об'єднання (КІО) є забезпечення дотримання належних принципів, що базуються на загальних законах і закономірностях економічного розвитку (враховують перш за все організаційно-економічні аспекти концентрації активів, виробничих потужностей, кадрового потенціалу, ринкових можливостей та інших характеристик учасників інтеграційного співробітництва), а також на специфічних залежностях, які пов'язані із корпоративним характером та акціонерною природою походження КІО (табл. 1.). Наведена система принципів в цілому визначає зміст концептуального підходу щодо управління корпоративним інтеграційним розвитком об'єднань акціонерних товариств, який, в свою чергу, став передумовою для обґрунтування ряду положень, в рамках яких знаходить розкриття теоретико-методологічний базис вирішення даної наукової проблеми.

Таблиця 1

Окремі принципи організації та управління корпоративним інтеграційним розвитком об'єднань акціонерних товариств [1]

Принцип	Зміст та характеристика принципу
Загальноекономічні та загальноорганізаційні принципи	
Компетентнісний підхід	Інтеграційний розвиток являє собою процес об'єднання компетентностей його учасників, що відбувається безвідносно від наявних у них активів, ресурсів та навіть конкурентних переваг. Цільова спрямованість інтеграційного розвитку визначається можливостями забезпечення сталих конкурентних переваг на основі сформованих компетентностей.
Конкурентність розподілу ресурсів	Розподіл ресурсів між функціональними сферами діяльності, що виступають основою для формування певних цільових компетентностей, здійснюється відповідно до оцінки важливості та корисності цих компетентностей для усього об'єднання.
Компліментарності компетенцій	Орієнтація на підтримку та розвиток компетентностей, що забезпечують взаємодоповнення в ході взаємодії (максимізація компліментарного ефекту співробітництва).
Рекурсивність структурно-функціональної побудови	Необхідність періодичного (циклічного) перегляду змісту, розподілу відповідальності за виконання виробничо-господарських функцій в межах інтегрованої структури відповідно до змін внутрішніх та зовнішніх умов та вимог господарського середовища.
Єдність мотиваційного механізму	Для будь-якого учасника КІО цілком можливим є виникнення дихотомії загальних та локальних (індивідуальних) цілей. Запобігання виникненню (загостренню) або подолання ймовірних протиріч та суперечностей вимагає формування цілісного єдиного комплексу мотиваційних контурів окремих учасників КІО, поєднання яких утворює інтегрований мотиваційний механізм об'єднання.
Єдності соціокультурного простору	Забезпечення компліментарності параметрів учасників КІО та сформованих в об'єднанні компетентностей визначається (поза межами характеристик цих параметрів та компетентностей) єдністю соціокультурних норм, правил, традицій, що в комплексі формують відповідний внутрішній простір КІО.
Локальної раціональності та організованості (оптимізованості)	Цілі та мотиви участі певного учасника КІО у інтеграційному співробітництві мають бути однозначно зрозумілими та чітко усвідомленими ним, а також (водночас) не можуть у будь-якій мірі суперечити загальним цільовим настановам об'єднання. Структурно-функціональна побудова КІО має відповідати змісту, характеру, особливостям формування компетентностей, що відображають ієрархічну залежність зазначених цілей та завдань.
Відносна цінність ресурсів	Визначення цінності учасниками КІО наявних у окремих з них ресурсів, необхідних для підтримки певних компетентностей, прямо залежить від загальної оцінки корисності зазначених компетентностей. Така оцінка є, з одного боку, основою для визначення меж прояву економічної влади цих учасників, а з іншого – перерозподілу виконавських та розпорядчих прав, обов'язків та відповідальності (в разі періодичного перегляду цих оцінок).

“Розвиток інноваційно-інтегрованих структур у вимірі формування інноваційно-орієнтованої моделі економіки”

Мінімізації витрат на підтримку компетенцій	Використання меншої кількості елементів ресурсів й інших складових забезпечення реалізації компетенції за для досягнення поставлених перед певним учасником КІО цільових орієнтирів. Передбачає орієнтацію не на боротьбу з наслідками дії факторів втрати стійкості життєдіяльності КІО, а на недопущення взагалі прояву цих факторів.
Мінімізація зовнішньо-системних протиріч	Відсутність протиріч у взаєминах учасників КІО (як елементів певної цілісної організаційно-економічної системи) являє собою важливий критерій стійкості його побудови. Відповідно до цього критерію, відсутність такого роду суперечностей має проявлятися як між учасниками КІО, так і при реалізації зовні сформованих в рамках КІО цільових компетентностей.
Вільного вибору варіанту поведінки	Вхідні до КІО учасники можуть самостійно (на власний розсуд) обирати напрямки використання своїх компетенцій, хоча ступінь такої самостійності підпорядковуватиметься рівню жорсткості форми утворення КІО. Отже, правила інтеграційної взаємодії є вагомими лише у разі їх сприйняття відповідними суб'єктами як обмежень для своїх дій (ступінь сприйняття визначає вагомість правил).
Сумлінність та справедливість	Виконання формальних або неформальних соціальних обов'язків учасниками КІО має носити повний та всебічний характер, який має ґрунтуватися на дотриманні вимог порядності та відданості при здійсненні ними певних функцій. Регулювання відносин всередині КІО спрямовується на забезпечення законних інтересів усіх його учасників.
Само-відтворення	Передбачає виділення у якості ознаки повторюваність трансакцій, що виконуються в межах формування цільових компетентностей. Принцип свідчить як про можливість удосконалення структурно-функціональної побудови КІО на ґрунті типізації умов корпоративного співробітництва, так і про широке сприйняття нею структури й функцій власних організаційних здібностей.
Принципи організації та управління корпоративним інтеграційним розвитком	
Імперативність індивідуальної поведінки	Корпорації (або їх квазі-уособлення) як учасники інтеграційних процесів являють собою тільки форму реалізації особистісних і групових інтересів осіб, волю яких ці корпорації уособлюють.
Збалансованість впливу	Управлінський вплив ґрунтується на гнучкому поєднанні процедур представництва (базуються на механізмі розподілу корпоративного контролю), які, проте, не можуть обмежувати ініціативу і повноваження відповідних управлінських органів корпорації.
Плюралізм (тимчасова цілісність)	Розподіл управлінсько-розпорядницьких повноважень виходить з позиції, відповідно до якої припускається можливість існування безлічі незалежних і незвідних форм і методів організації взаємодії, соціальних ролей і статусів, стратегій і моделей поведінки учасників КІО, свобода волі яких обмежується, по перше, вихідними умовами створення об'єднання, а по-друге, повноваженнями, що витікають із сформованого балансу корпоративного контролю в КІО.

Співробітництво та з'ясовність інтересів	Прийняття та реалізація управлінських рішень на основі визначених та визнаних пріоритетів та стратегічних рішень відносно довгострокового розвитку КІО, а також з дотриманням вимог попередженні корпоративних конфліктів. Прийняття рішень обов'язково повинно базуватися на досягненні балансу інтересів учасників КІО та мінімізації виникнення корпоративних конфліктів.
Колективність управління	Реалізація управлінських функцій при виробленні рішень, що стосуються корпоративного співробітництва, здійснюється на засадах максимального урахування індивідуальних і колективних рішень корпорантів.
Обґрунтованість та причетність	Повноваження учасників КІО визначаються спільнотою учасників на засадах встановлення значущості зробленого вкладу у формування цільових компетентностей. Залучення усіх зацікавлених учасників на усіх рівнях управлінського регулювання до вирішення проблем КВ, а також наявність вільного внутрішнього доступу до інформації щодо стану КІО.
Достатня розмаїтість стимулів	Однорідні моделі поведінки учасників КІО можуть бути сформовані за різними причинами та умовами. Необхідність забезпечення цілеспрямованої дії певних учасників передбачає генерування такого управлінського впливу, що здійснювався б з максимальною ймовірністю (і мінімальними витратами на примушення-мотивацію індивіду). Вирішення цього завдання передбачає ув'язку з кожною дією безлічі стимулів для виконання з метою визначення найбільш ефективного виконавця такого правила.
Ситуативна подвійність або єдність зовнішнього та внутрішнього	Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів формування та розвитку КІО знаходиться у складному діалектичному сполученні, дія якого (під впливом унікального поєднання факторів зовнішнього та внутрішнього середовища) або підсилюється, або частково компенсується. Відповідно до характеру такого поєднання вплив одних і тих же факторів при розподілі корпоративного контролю в рамках КІО може за різні обставини приймати різні форми.
Захист прав власності	Відносини інтеграційного співробітництва в межах КІО являють собою різновид відносин власності, тобто форму людських зв'язків, що виникають відносно використання корисних благ. Права власності визначають правила регулювання цих відносин та надають суттєвого впливу на поведінку учасників відносин власності. Основною формою затвердження прав власності в КІО є розподіл корпоративного контролю.

Узгодження інтересів та очікувань учасників КІО в рамках інтеграційного співробітництва має здійснюватися на основі збалансованого розподілу корпоративного контролю. Джерелом корпоративного контролю в рамках КІО в першу чергу є «сила компетентності», тобто здатність певної особи або групи осіб, що претендують на певну частку КК, формувати та успішно реалізовувати компетентності, що в свою чергу, дозволяють досягти певних цільових конкурентних переваг. Корпоративний контроль у КІО являє собою представницьку систему забезпечення, презентації та захисту інтересів зацікавлених осіб, що базується на використанні демократичних процедур узгодження та збалансування впливів, заснованих на визнанні корисності внеску учасників корпоративного співробітництва у створення групового портфелю компетентностей, для визначення стратегії розвитку об'єднання або окремих його учасників, ухвалення довгострокових та оперативних управлінських рішень тощо.

Література:

1. Гуцалюк О. М. Концептуальні засади управління корпоративним інтеграційним розвитком об'єднань акціонерних товариств / О. М. Гуцалюк // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України : електронне наукове видання. – 2017. – № 1. – С. 69–84.
2. Левченко О. М. Венчурні фірми як форма інноваційно-інтегрованих структур: їх переваги та недоліки / О. М. Левченко, І. О. Царенко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету : Економічні науки. – Кропивницький : ЦНТУ, 2017. – Вип. 32. – С. 271–280.
3. Попов О. Є. Теоретико-методологічні та концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму корпоративного управління : монографія / О. Є. Попов. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2009. – 360 с.
4. Управління інноваційною, інвестиційною та економічною діяльністю інтегрованих об'єднань та підприємств : монографія [за заг. ред. Л. М.Савчук]. – Дніпропетровськ : Пороги, 2016. – 520 с.

Черномаз К. Г.

*аспірант каф. «міжнародні економічні відносини»
Запорізького національного технічного університету*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ СВІТОВОЇ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Сучасний стан економіки України вимагає розробки нових підходів до формування і функціонування рівноважного розвитку економічних систем. Серед впроваджених державою законів та реформ розвитку економіки важливе місце займає механізм забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського виробництва, що відповідає загальнодержавним та світовим ринковим вимогам та спрямоване на забезпечення стабільного та взаємоузгодженого функціонування галузі.

Протягом останніх п'яти років аграрний сектор економіки України підтримує тенденцію до зростання. Частка у валовій доданій вартості країни становить 13%, при використанні основних засобів вартістю понад 100 млрд. грн. Галузь є одною з основних бюджетоутворюючих сфер економіки та займає друге місце у товарній структурі експорту (близько 40%). Також АПК – основне джерело надходження валюти в Україну та ключовий фактор у підтриманні торговельного балансу. Потенціал аграрної галузі в Україні величезний. Уже нині в сільському господарстві працюють майже 45 000 підприємств. З них близько 2500 — великих і середніх. Та поки рослинництво нарощує обсяги, вітчизняне м'ясо-молочне виробництво у періоді стагнації. В наслідок цього, провідні компанії АПК займаються виготовленням рослинної продукції, частка якої в загальному обсязі складає близько 69%. Діяльність лідируючих підприємств приносить їм щорічно близько 8 млрд.дол. доходу. Найбільшими агрохолдингами країни є: «Кернел», «UkrlandFarming», «Нібулон», «Миронівський хлібпродукт», «ViOil» [1].

Важливо зауважити, що значний вплив на розвиток сільськогосподарського виробництва особливо в умовах глобалізації має інвестування. Основними джерелами надходження капіталу в агросферу здебільшого є державне субсидювання, іноземне інвестування та вкладення коштів приватними підприємствами та фізичними особами (табл. 1).